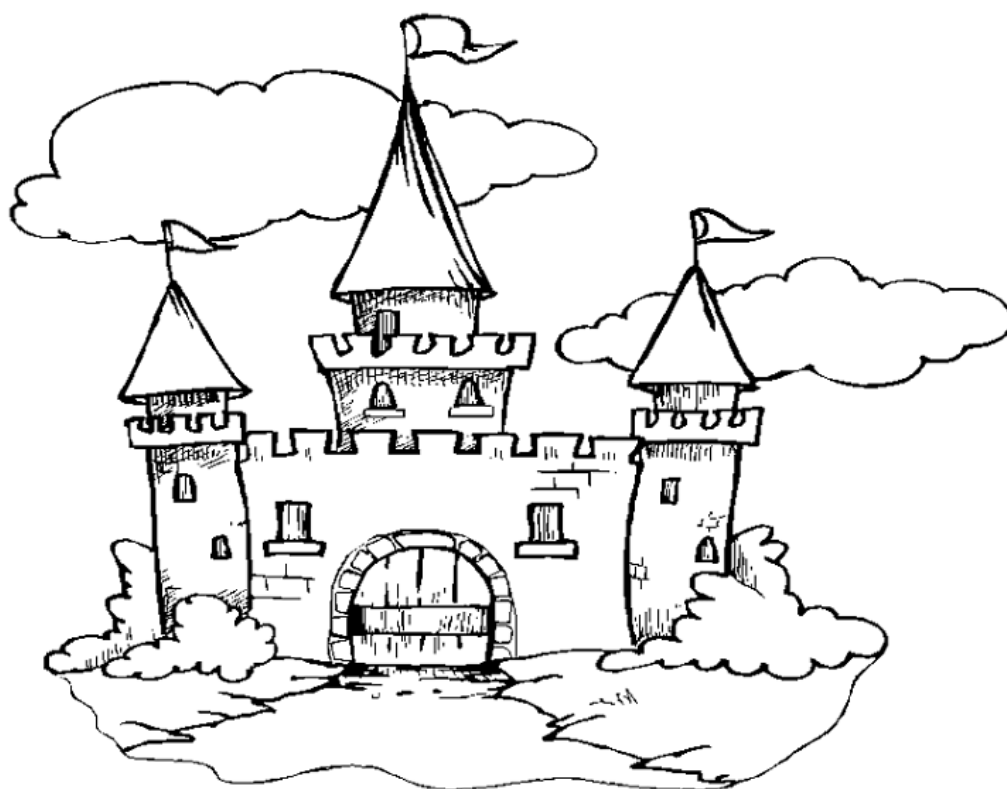

**Školní vzdělávací program školní družiny
při Základní škole Pačejov**
okres Klatovy, příspěvková organizace

„NAŠE ŠKOLA, NÁŠ HRAD“

OBSAH:

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školní družiny
3. Podmínky vzdělávání
 - 3.1. Materiální podmínky ve školní družině
 - 3.2. Psychosociální podmínky
 - 3.3. Podmínky BOZP
 - 3.4. Řízení školní družiny
 - 3.5. Personální a pedagogické zajištění
4. Organizace vzdělávání
 - 4.1. Podmínky přijímání, průběhu a ukončení zájmového vzdělávání
 - 4.2. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
 - 4.3. Ekonomické podmínky
5. Charakteristika ŠVP ŠD
 - 5.1. Pojetí vzdělávání ve školní družině
 - 5.2. Okruhy základních poznatků
 - 5.2.1. Místo kde žijeme
 - 5.2.2. Lidé kolem nás
 - 5.2.3. Lidé a čas
 - 5.2.4. Rozmanitost přírody
 - 5.2.5. Člověk a jeho zdraví
 - 5.2.6. Člověk a svět práce
 - 5.2.7. Umění a kultura
 - 5.3. Cíle vzdělávání ve školní družině
 - 5.3.1. Konkrétní cíle
 - 5.3.2. Rámcové cíle ve ŠVP ŠD
 - 5.4. Formy vzdělávání
 - 5.5. Klíčové kompetence
 - 5.6. Výchovné a vzdělávací strategie
6. Evaluační systém
 - 6.1. Kritéria a metody evaluace
 - 6.1.1. Kritéria
 - 6.1.2. Metody
 - 6.1.3. Autoevaluace

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu :

NAŠE ŠKOLA, NÁŠ HRAD
(ŠVP ŠD)

Předkladatel: Základní škola Pačejov, příspěvková organizace

Adresa: Pačejov 51, 341 01 Horažďovice

Ředitel školy: Mgr. Jan Vlažný

Vychovatelky: Jitka Zemanová
Eva Přerostová

Telefon: 376 595 254

E-mail: info@zspacejov.cz

IČO: 7099 2347

IZO: 102 164 525

Zřizovatel: Obec Pačejov

Platnost dokumentu :

V Pačejově dne 1. 9. 2023

.....
Mgr. Jan Vlažný
ředitel školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina se nachází mimo hlavní budovu základní školy nad školní jídelnou v prvním nadzemním podlaží. Má dvě oddělení. První oddělení je umístěno v samostatné třídě, druhé oddělení se nachází v jedné z kmenových tříd školy. Školní družina je určena žákům prvního stupně. Školní družina se snaží prohlubovat a upevňovat spolupráci s rodiči a zlepšovat vztahy mezi školou a rodinou.

Provozní doba je od pondělí do pátku vždy v ranních i odpoledních hodinách. Děti se stravují ve školní jídelně, kde je jim poskytnuta strava uvařená v moderně zařízené kuchyni dle trendů pro zdravé stravování. Šatny jsou umístěny v přízemí budovy.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Materiální podmínky ve školní družině

Školní družina využívá prostory tříd v budově nad školní jídelnou. Pro potřeby školní družiny je nábytek ve třídě (stoly a lavice) uzpůsoben potřebám dětí pro jejich činnost. V místnostech jsou tedy jak stolečky pro výtvarnou práci a vzdělávání se, tak i prostory pro hry na zemi. Vzhledem k charakteru školní družiny by bylo lepší mít pro obě oddělení vlastní prostory, ale i s tímto nedostatkem se vyrovnáváme již zmíněnou variabilitou nábytku. Po materiální stránce je družina dobře vybavena pomůckami, hračkami, hrami, časopisy a ostatním spotřebním materiálem pro spontánní hru i tvůrčí činnost žáků. K dispozici mají vychovatelky kabinet, který je společný pro vedoucí školní jídelny a učitele kmenové třídy. Venkovní prostor s hracími prvky bezprostředně navazuje na budovu, kde se nachází školní družina. Dále školní družina může využívat školní pozemky, kde se aktivně zapojuje do péče o zahradu, školní hřiště, tělocvičnu a učebny dílen. Školní družina má k dispozici i deset 3Pádů pro podporu počítačové gramotnosti.

3.2. Psychosociální podmínky

Ve školní družině uplatňujeme pedagogické vedení s rozmanitou nabídkou činností pro žáky, které předpokládá aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování dítěte a podporují jeho všestranný rozvoj. Do programu jsou zařazovány pohybové aktivity, děti mají dostatek času i prostoru na spontánní hry. Děti se nemusí účastnit společných činností, pokud to je možné z bezpečnostních důvodů. Pro realizaci činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Nabídka odpovídá mentalitě dítěte mladšího školního věku a jeho potřebám. Časové rozvržení a uspořádání činností ve školní družině se řídí zásadami psychohygieny.

3.3. Podmínky BOZP

Organizace a režim jsou obsaženy ve Vnitřním řádu školní družiny. Bezpečnost a ochrana zdraví je zajištěna stálým dohledem vychovatelek. Vychovatelky na začátku školního roku všechny žáky seznámí s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví. Poučí je o bezpečném pohybu ve školní družině, v tělocvičně, při hrách na školním hřišti, jak bezpečně přecházet silnici a jak se chovat na pozemních komunikacích. Žáci jsou denně poučeni o bezpečnosti při všech výchovných a rekreačních aktivitách a jsou povinni dodržovat s obecně platnými předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví. Hygienické a bezpečnostní podmínky odpovídají věku a počtu dětí. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu či náhlém zhoršení zdravotního stavu žáka.

3.4. Řízení školní družiny

Pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny pracovní smlouvou a pověřením ředitele školy. Vychovatelky a asistentka pracují týmově v kooperaci s učitelským sborem a spolupracují s rodiči a představiteli obce Pačejov.

3.5. Personální a pedagogické zajištění

V družině pracují dvě kvalifikované vychovatelky a asistentka. Vychovatelky mají pedagogické vzdělání a praxi, kterou rozšiřují soustavným dalším vzděláváním jako je návštěva akreditovaných kurzů. Využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti ve školní družině. Každoročně se podílejí na přípravě školních akcí. Velice úzce spolupracují s učiteli a vedou žáky ke vztahu ke své obci (spoluorganizace a účast dětí na společenských akcích vesnice).

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. Podmínky přijímání, průběhu a ukončení zájmového vzdělávání

Do školní družiny jsou přijímány děti z 1. až 5. ročníku ZŠ Pačejov po odevzdání vyplněné a rodiči podepsané přihlášky. O přijetí nebo nepřijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců – po dobu trvání školního roku. V době řádných prázdnin v průběhu školního roku je zajišťován provoz zařízení po dohodě se zřizovatelem. Před každými prázdninami rozdají s dostatečným předstihem vychovatelky všem žákům navštěvujícím školní družinu sdělení, ve kterém zjišťují zájem o školní družinu během prázdninových dnů. Družina se nezřizuje, pokud je počet přihlášených žáků nižší než 10. Provoz školní jídelny není zajištěn. Totéž se týká mimořádného volna vyhlášené ředitelem školy.

Provozní doba ranní družiny je od 6,40 – 7,40. Poté odvede vychovatelka žáky do školních šaten v hlavní budově školy. Po vyučování děti za doprovodu vyučujícího přichází do šaten ŠD a sami přijdou do prostor školní družiny. Žáci odcházejí z družiny dle závazné přihlášky vyplněné zákonným zástupce sami nebo s uvedeným doprovodem a to nejpozději do 15,00 hodin. O jakoukoli změnu z uvedeného či odhlášení žáka ze školní družiny je možné požádat pouze písemnou formou. V době od 13.00 do 14.30 je realizován za příznivého počasí pobyt venku.

Za nedodržení vnitřního řádu lze žáka ze školní družiny vyloučit (např. při svévolném opuštění prostor školní družiny, soustavném porušováním kázně, při ohrožení zdraví a bezpečnosti ostatních žáků a personálu školy). Pokud zákonný zástupce neuhradí poplatek za pobyt žáka ve školní družině, bude žákovi ukončena docházka.

4.2. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka. Školní družinu mohou navštěvovat i žáci se specifickými vzdělávacími potřebami, kterým vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění. Při začleňování do volnočasových aktivit je žákům věnována podpora na základě doporučení školského poradenského zařízení. Vychovatelky a asistentka jsou seznámeny se závěry ŠPZ a při stanovení vhodných forem podpory spolupracují s rodiči a se školou. Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby.

4.3. Ekonomické podmínky

Poplatky za školní družinu jsou stanoveny na částku 100 Kč měsíčně. Platba se hradí 2x ročně. O termínu a výši platby jsou zákonní zástupci žáka písemně informováni. Částka je splatná na základě platebního předpisu na účet základní školy Pačejov.

5. CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠD

Náš program vychází z rámcového vzdělávacího programu. Výchovně vzdělávací práce usiluje o vytvoření zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde si své místo ve zdravé sociální skupině.

Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi a také postoji.

Vzdělávací program pro školní družinu je upravován postupně a průběžně podle aktuální situace s ohledem na ŠVP.

5.1. Pojetí vzdělávání ve školní družině

Školní družina

- je důležitý výchovný partner rodiny a školy
- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

5.2. Okruhy základních poznatků

Při členění vycházíme z tématického celku pro první stupeň základní školy
– Člověk a jeho svět.

5.2.1. Místo, kde žijeme

Dílčí cíle:

- poznáváme nejbližší okolí
- zjišťujeme a poznáváme organizaci života v rodině, ve třídě, v ŠD, ve škole, v obci, ve společnosti

Výchovně vzdělávací strategie (VVS):

- vycházky do vesnice, kolektivní výtvarné dílo motivované vycházkou
- poznávání různých služeb – např. návštěva knihovny, obecního úřadu, obchodu
- tématické hry, malování, besedy, povídání
- poslech, četba, místní tradice
- dopravní výchova – dopravní hry, didaktické hry s dopravními značkami, malování dopravních značek či prostředků

5.2.2. Lidé kolem nás

Dílčí cíle:

- osvojujeme si zásady vhodného chování, jednání mezi lidmi – základy etikety
- učíme se významu a podstaty tolerance, empatie, vzájemné úcty, kamarádství
- poznáváme, jak se lidé sdružují, seznamujeme se s našimi základními právy a povinnostmi
- poznáváme naše rodiny a vztahy mezi členy rodiny

VVS:

- osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, podávání ruky)
- slovní i mimoslovní naslouchání, stolování, spolupráce ve skupině
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, radosti ze spolupráce, pozitivního klimatu v oddělení
- hodnocení tak, že bude nacházet nejen klady
- mediální výchova – povídání o tom, co děti shlédly v televizi, slyšely v rozhlase, vyhledali v kyberprostoru – podpora kritického myšlení

5.2.3. *Lidé a čas*

Dílčí cíle:

- učíme se budovat správný režim dne a jeho dodržování
- sestavujeme a naplňujeme režim dne ŠD
- učíme se k úctě času druhých, využíváme svůj čas smysluplně

VVS:

- dodržování programu ŠD, jeho příprava, realizace, týmová práce, práce v komunitním kruhu
- hry a soutěže
- setkávání se s staršími lidmi, seznamování se s tokem času, se změnami v životě lidí

5.2.4. *Rozmanitost přírody*

Dílčí cíle:

- seznamujeme se s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé i neživé

VVS:

- tematické vycházky, pobyt v přírodě, pozorování změn, výtvarné a jiné zpracování poznatků
- pozorování a příkrmování ptactva
- zapojujeme se do práce na školním pozemku a sledujeme změny na rostlinách v průběhu ročních období
- didaktické hry s přírodními motivy
- péče o pokojové rostliny, jednoduché pokusy, využití zkušeností z ekologické výchovy
- ochrana přírody, třídění odpadu

5.2.5. *Člověk a jeho zdraví*

Dílčí cíle:

- poznáváme sami sebe, získáváme poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o odpovědnosti za své zdraví
- osvojujeme si zásady poskytování první pomoci

VVS

- beseda o osobní hygieně, předcházení úrazům
- dbaní na bezpečnost činností, nácvik jednoduchého ošetření poranění, jak vyhledat pomoc
- hra s telefonem – nácvik telefonického volání na tísňové linky
- pohybové a tělovýchovné aktivity v létě i v zimě

5.2.6. *Člověk a svět práce*

Dílčí cíle:

- pracujeme s různými materiály
- získáváme základní dovednosti při práci

VVS

- vaříme a pečeme ve školní kuchyňce
- zapojujeme se do práce na školních pozemcích
- šijeme drobné dárky
- vyrábíme drobné předměty ze dřeva a keramiky ve školních dílnách

5.2.7. *Umění a kultura*

Seznamujeme se se zvyky a tradicemi v naší zemi i jinde ve světě. Poznáváme hudební svět.

Seznamujeme se se všemi oblastmi zájmové činnosti, jednotlivé aktivity jsou zapracované v ročním plánu práce školní družiny.

5.3. Cíle vzdělávání ve školní družině

Vzdělávání ve školní družině má doplňovat rodinnou výchovu a pomáhat zajistit dítěti dostatek podnětů k aktivnímu rozvoji a učení. Dále je úkolem vzdělávání ve školní družině rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho spokojenost, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak ale seznamovat dítě s normami a hodnotami uznávanými touto společností a učit je tyto normy dodržovat.

Na základě každodenního styku s dítětem i jeho rodiči může vzdělávání ve školní družině plnit i úkol diagnostický, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

5.3.1. *Konkrétní cíle*

Vycházejí z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka her a aktivit), podstatný je požadavek dobrovolnosti, zájmovosti a zajímavosti.

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům
- dodržování osobní hygieny
- otužování a posilování tělesné zdatnosti

Získávání komunikačních dovedností

- kultivovanost slovního projevu
- schopnost výstižného vyjadřování
- schopnost naslouchat druhým
- rozvoj slovní zásoby

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací mezi spolužáky
- důvěryhodnost, pravdomluvnost
- schopnost přijmout důsledky jednání
- vědomí co je dobré a co špatné

Sebeovládání

- vypořádání se se stresem ve škole
- řešení životních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem

Uplatnění mezi vrstevníky ve skupině

- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti druhých
- umění nacházet u druhých kladné vlastnosti a postoje
- zapojení se do činností ve skupině

Formování vlastností a postojů

- vytváření společensky žádoucích postojů
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění tolerance k jiným názorům
- schopnost a ochota pomoci
- schopnost nepodléhat negativním jevům
- prevence patologických jevů, tj. drogy, alkohol, kouření, šikanování, vandalismus, násilí, rasismus

Hledání nových vztahů mezi poznatky z vyučování

- vzájemné doplňování mezi školním vyučováním a činností družiny
- obohacování poznatků získaných ve vyučování
- praktické ukázky poznatků získaných ve vyučování (vycházky)

5.3.2. Rámcové cíle ve školním vzdělávacím programu ŠD

Rozvoj dítěte, jeho učení a poznání:

dostatek informací
pojení informací se skutečností
práce v motivujícím prostředí
převaha kladného hodnocení

Osvojení základních hodnot, na nichž je založena společnost:

atmosféra demokracie a přátelství
dodržování stanovených pravidel
pomoc ostatním
poznání a ochrana přírody

Získání schopnosti působit jako samostatná osobnost:

vhodná organizace režimu dne
estetičnost prostředí a péče o ně
hygienické návyky
stravovací návyky
prevence šikany a násilí
relaxace
respektování individuálních potřeb
osvojování základních pracovních dovedností a návyků
schopnost empatie
výchova k vlastenectví a národní hrdosti
pomoc starým a nemocným lidem

5.4. Formy vzdělávání

Ve vzdělávání je využíváno spontánních nápadů dětí a je jim poskytován dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jejich vlastní plány. Učení tedy probíhá především formou nezávazné dětské hry na základě vlastního zájmu a volby.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity včetně kroužků, které někteří žáci v průběhu ŠD pravidelně navštěvují.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po organizované části pobytu ve škole (vyučování).

Odpočinkové činnosti spočívají v aktivním odpočinku. Kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.

Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.

Příprava na vyučování nespočívá jen ve vypracování domácích úkolů, ale zahrnujeme didaktické hry a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

5.5. Klíčové kompetence

Kompetence k učení

– děti by se měly učit s chutí, práci dokončit, klást si otázky, hledat na ně odpovědi, získané vědomosti dávat do souvislostí, dokázat je uplatnit v praxi.

Kompetence k řešení problémů

– děti by si měly všímat situací okolo sebe, snažit se je řešit. Měly by být vedeny k tomu, že vyhýbání se problému nevede k jeho řešení. Započaté činnosti by děti měly dokončovat.

Kompetence komunikativní

– vyjadřovat se přesně, výstižně a stručně, vhodně vzhledem k prostředí a osobám.

Kompetence sociální

– samostatně se rozhodovat, uvědomit si odpovědnost za svá rozhodnutí. Rozpoznat nespravedlnost, křivdu, agresivitu, šikanu. Schopnost spolupráce s ostatními při řešení problémů, prosazení i podřízení, přijetí kompromisu, respekt k jiným.

Kompetence občanské

– schopnost plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odpovědně přistupovat k úkolům a povinnostem, být obeznámen se svými právy, dbát na své osobní zdraví i zdraví druhých.

Kompetence pracovní

– orientovat se v možnostech trávení volného času, vybírat si zájmové činnosti, rozvíjet své zájmy jak organizovaně tak individuálně, umět odmítnout nevhodné nabídky trávení volného času.

5.6. Výchovné a vzdělávací strategie

Snažíme se vytvářet ovzduší důvěry, pomoci a spolupráce.

Stanovujeme pravidla slušného chování a dbáme na jejich dodržování.

Budeme budovat dobrou pověst školy lepší prezentací výsledku naší práce.

Předcházíme negativnímu chování dětí.

6. Evaluační systém

Rozbor a hodnocení výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině je prováděn na pedagogických radách.

6.1. Kritéria a metody evaluace

6.1.1. Kritéria

Naplnění cílů ŠVP ŠD

Kvalita podmínek pro zájmové vzdělávání

6.1.2. Metody

Hodnocení práce vychovatele/ky ředitelkou školy

Hodnocení výsledků vzdělávání v průběhu roku

Čtvrtletní hodnocení na pedagogických radách

6.1.3. Autoevaluace – termíny

Projednání struktury vlastního hodnocení školy na další období v pedagogické radě, termín – září

Čtvrtletní pedagogická rada – hodnocení výchovně vzdělávací činnosti, termín počátek listopadu

Pololetní pedagogická rada – hodnocení výchovně vzdělávací činnosti, konec ledna

Čtvrtletní pedagogická rada – hodnocení výchovně vzdělávací činnosti, termín polovina dubna

Závěrečná pedagogická rada – hodnocení výchovně vzdělávací činnosti, termín konec června

Využití zprávy o vlastním hodnocení školy, přijetí opatření, např. úprava škol. vzdělávacího programu, organizace školy, režimu ŠD atd.